

**“Azərbaycan Respublikası və Mərakeş Krallığı arasında mülki və ticarət işləri üzrə hüquqi əməkdaşlıq haqqında”
Müqavilənin təsdiq edilməsi barədə**

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndinə uyğun olaraq **qərara alır**:

“Azərbaycan Respublikası və Mərakeş Krallığı arasında mülki və ticarət işləri üzrə hüquqi əməkdaşlıq haqqında” 2011-ci il martın 14-də Bakı şəhərində imzalanmış Müqavilə təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı, şəhəri, 24 iyun 2011-ci il
168-IVQ

Azərbaycan Respublikası və Mərakeş Krallığı arasında mülki və ticarət işləri üzrə hüquqi əməkdaşlıq haqqında

MÜQAVİLƏ

Azərbaycan Respublikası və Mərakeş Krallığı (bundan sonra «Tərəflər» adlanan), dostluq əlaqələrinin daha da təşviq etdirilməsini, suverenlik, hüquq bərabərliyi və Tərəflərin daxili işlərinə qarışmamaq prinsipləri əsasında mülki və ticarət işlərində qarşılıqlı hüquqi yardımını asanlaşdırmağı arzu edərək, mülki və ticarət işlərində qarşılıqlı yardım haqqında Müqavilə bağlanmasını qərara alaraq,

aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

Birinci bölmə
ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Maddə 1

Bu müqavilənin məqsədi bir Tərəfin vətəndaşlarının digər Tərəfin ədliyyə idarələri qarşısında mülki və ticarət işlərində hüquqi müdafiəsini təmin etməyi, hər iki Tərəfin ədliyyə idarələri tərəfindən mülki və ticarət işlərində qarşılıqlı hüquqi yardım göstərmək üçün əməkdaşlığı, mülki və ticarət işlərinə dair məhkəmə qərarlarının tanınması və icra edilməsini tənzimləməkdir.

Maddə 2

- Bir Tərəfin vətəndaşları digər Tərəfin məhkəmə orqanlarında baxılan mülki və ticarət işlərində həmin Tərəfin vətəndaşları ilə eyni şərtlərlə hüquqi müdafiəyə malikdirlər.
- Bir Tərəfin vətəndaşları mülki və ticarət işlərində digər Tərəfin məhkəmə orqanlarında həmin Tərəfin vətəndaşları ilə eyni şərtlərlə sərbəst iddia qaldırmaq hüququna malikdirlər.
- Tərəflərdən birinin ərazisində iqamətgahı yerləşən və həmin Tərəfin qanunvericiliyinə uyğun olaraq təsis edilmiş hüquqi şəxslərə də bu Müqavilənin müddəaları şamil edilir.

Maddə 3

- Bu Müqavilədə, başqa hallar nəzərdə tutulmadıqda, məhkəmə orqanları Tərəflərin təyin etdikləri Mərkəzi Orqanları vasitəsi ilə əlaqə yaradacaqlar. Azərbaycan Respublikası tərəfindən Mərkəzi Orqan Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyidir. Mərakeş Krallığı tərəfindən Mərkəzi Orqan Mərakeş Krallığının Ədliyyə Nazirliyidir.
- Bu Müqavilənin müddəaları diplomatik kanallarla əlaqə yaradılmasına maneçilik törətmir.

Maddə 4

- Mərkəzi orqanlar bir-birləri ilə sorğu edən Tərəfin, fransız və ya ingilis dilində əlaqə yaradırlar.
- Hüquqi yardım haqqında sorğular və əlavə sənədlər sorğu edən Tərəfin dilində hazırlanır və onlara fransız və ya ingilis dilində təsdiq edilmiş tərcümələr əlavə edilir.
- Hüquqi yardımın yerinə yetirilməsi nəticəsində əldə edilmiş sənədlər sorğu edilən Tərəfin dilində hazırlanır və onlara fransız və ya ingilis dilində təsdiq edilmiş tərcümələr əlavə edilir.

Maddə 5

Tərəflərin Ədliyyə Nazirlikləri sorğu əsasında bu müqavilənin predmetini təşkil edən hüquqi məsələlərlə əlaqədar olaraq ölkələrinin qanunvericiliyi və tətbiq edilən qanunlar barədə bir-birinə məlumat verirlər.

İkinci bölmə
I hissə

MÜLKİ VƏ TİCARƏT İŞLƏRİ ÜZRƏ HÜQUQİ YARDIM

Maddə 6

Tərəflərin ədliyyə idarələri mülki və ticarət işlərində xüsusilə, sənədlərin göndərilməsində, tərəflərin və şahidlərin dindirilməsində, ekspert rəylərinin alınmasında və digər məhkəmə sənədlərinin yerinə yetirilməsində Tərəflərin qanunvericiliyinə uyğun olaraq bir-birlərinə yardım göstərirlər.

Maddə 7

- Hüquqi yardım haqqında sorğu aşağıdakıları əhatə edir:
 - sorğu edən və sorğu edilən ədliyyə idarələrinin adları;
 - hüquqi yardıma ehtiyac yaradan məhkəmə işinin mahiyyəti;
 - məhkəmə işi ilə əlaqədar olan tərəflərin adları və ünvanları, hüquqi şəxslərə gəldikdə isə onların adları və olduqları yer, mövcud olduqda onların nümayəndələrinin adları və ünvanları;
 - əgər sorğu sənədlərin təqdim edilməsi ilə əlaqədardırsa, həmin şəxsin tam ünvanı və təqdim ediləcək sənədlər;
 - ifadələri alınacaq şəxslərin adları və ünvanları və əgər məlumdursa, onların doğum tarixləri, vətəndaşlıqları və peşələri;
 - ifadələri alınacaq şəxslərə veriləcək suallar;
 - əldə ediləcək dəlilin mahiyyəti və ya yerinə yetiriləcək digər məhkəmə sənədləri;
 - sorğunun yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan digər məlumatlar.
- Hüquqi yardım haqqında sorğu bu sorğunu edən səlahiyyətli orqan tərəfindən imzalanır və rəsmi olaraq möhürlə təsdiqlənir. Sorğuya əlavə olunan sənədlər sorğu edən Tərəfin qanunvericiliyinə uyğun olaraq təsdiq edilir.

Maddə 8

- Sorğu edilən ədliyyə idarələri sorğunu icra etmək üçün öz dövlətinin qanunvericiliyinin müddəalarını tətbiq edir. Bununla yanaşı, sorğu edən ədliyyə idarəsi xüsusi bir üsul və ya prosedura əsasən fəaliyyət göstərməsini arzu etdikdə, sorğu edilən Tərəfin qanunvericiliyinə zidd olmamaq şərti ilə bu üsul və ya prosedura tətbiq edilə bilər.
- Maraqlı tərəflərin və əgər mövcuddursa, onların nümayəndələrinin iştirak edə bilmələri üçün sorğu edən ədliyyə idarəsinə onun xahişi ilə prosesual hərəkətlərin həyata keçiriləcəyi tarix və yer haqqında məlumat verilir.
- Sorğu edilən ədliyyə idarəsi sorğunun yerinə yetirildiyini təsdiq edən sənədləri sorğu edən ədliyyə idarəsinə göndərir və ya sorğunun yerinə yetirilmədiyi hallarda bu barədə səbəbləri göstərilməklə həmin ədliyyə idarəsinə məlumat verir.
- Sorğu edilən Tərəf, hüquqi yardım haqqında sorğuların yerinə yetirilməsi üçün öz ölkəsində ekspert xərcləri istisna olmaqla, çəkilən bütün xərcləri öz üzərinə götürür və bu xərclərin ödənilməsinə tələb etmir.

Maddə 9

Hüquqi yardım haqqında sorğunun yerinə yetirilməsi sorğu edilən Tərəfin suverenliyinə və ictimai quruluşuna zərər verə biləcəyi güman edilərsə, belə sorğunun yerinə yetirilməsindən imtina edilə bilər.

Maddə 10

- Sorğu edən Tərəfin ədliyyə idarəsinə çağırılan şahid və ya ekspert vətəndaşlığından asılı olmayaraq həmin razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gəlməsindən əvvəl törətdiyi cinayətə görə həbs oluna və ya şəxsi azadlığı hər hansı bir şəkildə məhdudlaşdırıla bilməz. Şahid və ya ekspert şahid ifadəsinə və ya ekspert rəyinə görə məsuliyyətə cəlb oluna, həbsə alına və ya onun barəsində hökm icra oluna bilməz.
- Bu maddənin 1-ci bəndində göstərilən immunitet şahidə və ya ekspertə onların iştirakının zəruri olmaması barədə ədliyyə idarələri tərəfindən bildirildiyi tarixdən yeddi (ardıcıl) gün sonra şahid və ya ekspertin gətmək imkanı olduğu halda bu ərazidə qaldıqda, yaxud onu tərk edib getdikdən sonra könüllü geri qayıtdıqda öz qüvvəsini itirir.
- Şahid və ya ekspertin çağırış vərəqəsində sorğu edən Tərəfin qanunvericiliyinə uyğun olaraq yol, yaşayış, gündəlik xərcləri və ekspert haqqının ödənilməsi şərtləri barədə məlumat əks olunur. Belə şəxsin müraciəti əsasında sorğu edən ədliyyə idarəsi tərəfindən yol, yaşayış, gündəlik xərcləri üçün avans ödənilir.

II hissə SƏNƏDLƏR

Maddə 11

Tərəflərdən birinin ədliyyə idarəsinin sorğusuna əsasən digər Tərəf sorğu edən Tərəfin vətəndaşlarının şəxsi, ailə və iqtisadi vəziyyətini əks etdirən sənədlərin surətlərini pulsuz göndərir.

Maddə 12

- Tərəflərdən birinin ölkəsində tərtib olunmuş və rəsmi təsdiq edilmiş sənədlər digər Tərəfin ədliyyə idarələrində leqallaşmadan azad edilir.
- Tərəflərdən birinin rəsmi idarələri tərəfindən tərtib olunmuş sənədlər digər Tərəfin ərazisində rəsmi sənədlərlə

eyni qüvvəyə malikdir.

III hissə
MƏHKƏMƏ XƏRCLƏRİ VƏ TƏMİNATDAN AZAD OLMA
(JUDICATUM SOLVI)

Maddə 13

Tərəflərdən birinin vətəndaşlarından digər Tərəfin ədliyyə idarələrində baxılan işlər üçün yalnız xarici vətəndaş olduqlarına və ya Tərəfin ölkəsində yaşamadıqlarına görə təminat pulunun (Judicatum Solvi) ödənilməsi tələb edilməyəcək.

Maddə 14

Tərəflərdən birinin vətəndaşları digər Tərəfin vətəndaşları ilə eyni şərtlər əsasında hüquqi yardımdan istifadə etmək hüququna malikdirlər.

Maddə 15

Bu Müqavilənin 14-cü maddəsi əsasında hüquqi yardım müraciət edən iqtisadi, ailə və şəxsi vəziyyətini əks etdirən sənədlər əsasında təmin edilir. Sənədlər müraciət edən yaşadığı Tərəfin qanunvericiliyinə və ya müraciət edən şəxs hər iki Tərəfin ərazisində yaşamırsa, vətəndaş olduğu Tərəfin qanunvericiliyinə uyğun olaraq tərtib edilir.

Maddə 16

Əgər bir Tərəfin ədliyyə idarəsi digər Tərəfin ərazisində yaşayan şəxsə hər hansı hərəkətlərin yerinə yetirilməsi üçün son müddət müəyyən etdiyi təqdirdə, bu müddət həmin şəxsə sənədlərin təqdim edildiyi tarixdən etibarən hesablanır.

Üçüncü bölmə

MÜLKİ VƏ TİCARƏT İŞLƏRİ ÜZRƏ QƏRARLARIN
TANINMASI VƏ İCRASI

Maddə 17

1. Tərəflərdən hər biri digər Tərəfin ərazisində çıxarılmış aşağıdakı qərarları bu Müqavilənin müddəalarına uyğun olaraq öz ərazisində tanıyır və icra edir:

- mülki və ticarət işləri üzrə məhkəmə qərarları;
- mülki işlər üzrə hər hansı bir məhkəmə tərəfindən təsdiq olunan barışıq müqavilələri;
- cinayət işləri üzrə ziyanın ödənilməsi ilə bağlı məhkəmə qərarları.

2. Mülki və ticarət işləri Tərəflərin milli qanunvericiliyinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

Maddə 18

Bu müqavilənin 17-ci maddəsində nəzərdə tutulan məhkəmə qərarları aşağıdakı şərtlərlə tanınır və icra edilir:

- məhkəmə qərarı onu çıxaran Tərəfin qanunvericiliyinə görə yekun və icra edilməli sənəd olmalıdır;
- məhkəmə qərarı çıxarılan Tərəfin qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş qaydada cavabdehə məhkəmə baxışının yeri və vaxtı barəsində bildiriş göndərilmiş, iddia ərizəsinin surəti təqdim olunmuş, onun şəxsən qarşılıqlı iddia vermə və müdafiə olunma imkanı olmadıqda, təmsil olunmaq hüququ təmin edilmişdir;
- qaldırılan iş eyni tərəflər arasında eyni əsaslar və eyni predmet üzrə olmamalıdır;
- məhkəmə qərarının tanınması və icrası həyata keçirilən Tərəfin məhkəmələrinin müstəsna səlahiyyətlərinə daxil olmayan predmet barədə çıxarılmalıdır;
- məhkəmə qərarının tanınması və icra olunması, sorğu edilən Tərəfin ictimai qaydasına zidd olmamalıdır.

Maddə 19

Sorğuya aşağıdakı sənədlər əlavə edilməlidir:

- son və icra qüvvəsinə malik olduğu barədə təsdiqi əks etdirən məhkəmə qərarının tam və müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surəti;
- əgər məhkəmə qərarı qiyabi çıxarılmışsa, iştirak etməyən tərəfə məhkəmə çağırışının lazımı qaydada verilməsini təsdiq edən sənədin əsl və ya təsdiq edilmiş surəti;

Maddə 20

- Məhkəmə qərarının tanınması və icrası tanınma və icra həyata keçirilən Tərəfin qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.
- Tanınma və icra olunma barədə qərar çıxaran məhkəmə qərarın mahiyyətini yoxlamır. O, yalnız bu Müqavilənin 18-ci və 19-cu maddələrinin müddəalarını nəzərə alır.

Dördüncü bölmə
YEKUN MÜDDƏALAR

Maddə 21

Bu müqavilə Tərəflərin iştirakçısı olduqları digər beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn hüquq və öhdəliklərinə toxunmur.

Maddə 22

Bu müqavilənin tətbiq edilməsi ilə bağlı Tərəflər arasında ortaya çıxacaq bütün mübahisələr diplomatik kanallar vasitəsi ilə həll ediləcəkdir.

Maddə 23

1. Hazırkı Müqavilə ratifikasiya edilməlidir.
2. Müqavilə ratifikasiya fərmanlarının mübadiləsindən 30 gün sonra qüvvəyə minir.
3. Bu müqavilə qeyri-müəyyən müddətdə qüvvədədir. Hər bir Tərəf digər Tərəfə diplomatik kanallar vasitəsilə yazılı bildiriş göndərməklə bu Müqaviləni ləğv edə bilər. Bu halda Müqavilə digər Tərəf denonsasiya haqqında bildirişi aldığı tarixdən on iki ay ərzində qüvvədə qalacaqdır. Göstərilən müddətdə bu Müqavilədən irəli gələn və icrasına başlanılmış sorğular üzrə öhdəliklər tam həcmdə yerinə yetirilir.

Bakı şəhərində 14 mart 2011-ci ildə iki əsl nüsxədə, hər biri Azərbaycan, ərəb və ingilis dillərində imzalanmışdır, bütün mətnlər eyni qüvvəyə malikdir. Təfsirdə fikir ayrılığı yarandığı təqdirdə ingilis dilində olan mətndən istifadə edilir.

Azərbaycan Respublikası
adından
(imza)

Mərakeş Krallığı
adından
(imza)